

LEGE

privind modificarea și completarea unor acte legislative

nr. 399-XVI din 14.12.2006

Monitorul Oficial nr.39-42/169 din 23.03.2007

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – După articolul 21 din [Legea nr.317-XIII din 13 decembrie 1994](#) cu privire la Curtea Constituțională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.8, art.86), cu modificările ulterioare, se introduc două articole noi, care devin articolele 21¹ și 21², cu următorul cuprins:

“Articolul 21¹. Organele care efectuează stabilirea și plata pensiilor

(1) Pensiile și indemnizațiile lunare viagere se stabilesc și se plătesc de organele de asigurări sociale.

(2) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Articolul 21². Sursa de finanțare

Pînă la 1 ianuarie 2010, cheltuielile pentru achitarea pensiilor și indemnizațiilor lunare viagere sînt suportate de la bugetul de stat.”

Art.II. – După articolul 32 din [Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995](#) cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.117-119, art.946), cu modificările ulterioare, se introduc două articole noi, care devin articolele 32¹ și 32², cu următorul cuprins:

“Articolul 32¹. Organele care efectuează stabilirea și plata pensiilor

(1) Pensiile și indemnizațiile lunare viagere se stabilesc și se plătesc de organele de asigurări sociale.

(2) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Articolul 32². Sursa de finanțare

Pînă la 1 ianuarie 2010, cheltuielile pentru achitarea pensiilor și indemnizațiilor lunare viagere sînt suportate de la bugetul de stat.”

Art.III. – [Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998](#) privind pensiile de asigurări sociale de stat (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.42-44, art.247), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 2 se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins:

“(4) Persoanele asigurate în baza contractului individual de asigurare încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale au dreptul la pensie în condițiile prezentei legi.”

2. La articolul 4 alineatul (2):

litera c) se exclude;

la litera d), care devine litera c), cuvîntul “defalcările” se substituie prin cuvîntul “transferurile”;

litera e) devine litera d).

3. Articolul 6 va avea următorul cuprins:

“**Articolul 6.** Calcularea stagiului de cotizare

(1) Stagiul de cotizare se exprimă în ani.

(2) Stagiul de cotizare al persoanelor angajate în baza contractului individual de muncă se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții în mărimile stabilite de legislație și împărțirea acestei sume la 12. Rezultatul obținut se rotunjește pînă la o unitate după virgulă. Cuantumul minim lunar al contribuțiilor nu poate fi mai mic decît cuantumul contribuțiilor calculate din salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație.

(3) Pentru persoanele angajate în sectorul agrar în baza contractului individual de muncă, perioada în care au fost executate lucrările sezoniere se include în stagiul de cotizare, considerîndu-se un an de cotizare, cu condiția ca suma anuală a contribuțiilor să nu fie mai mică decît suma anuală a contribuțiilor calculate din salariul minim pe țară stabilit de legislație. În cazul în care suma anuală a contribuțiilor achitate este mai mică decît suma anuală a contribuțiilor calculate din salariul minim pe țară stabilit de legislație, stagiul de cotizare se calculează proporțional sumei achitate.

(4) Pentru celelalte categorii de contribuabili, cuantumul minim al contribuțiilor se stabilește prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat.”

4. Articolul 8:

la alineatul (3), expresia “art.5 alin.(2)” se substituie prin expresia “art.5 alin.(2) lit.a) și b)”;

după alineatul (3) se introduce un alineat nou, care devine alineatul (4), cu următorul cuprins:

“(4) Persoanelor asigurate în baza contractului individual de asigurare li se stabilesc pensii minime.”

alineatul (4), care devine alineatul (5), va avea următorul cuprins:

“(5) Plafonul venitului anual din care se calculează contribuțiile individuale se stabilește prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat.”

articolul se completează cu alineatele (6), (7) și (8), cu următorul cuprins:

“(6) Pentru persoanele strămutate de pe teritoriul unui stat, cu care Republica Moldova are încheiat acord în domeniul asigurării cu pensii, pe teritoriul Republicii Moldova și care, după strămutare, au realizat pe teritoriul acesteia stagiul minim de cotizare necesar pentru calcularea venitului în scopul stabilirii pensiei, baza de calcul a pensiei constituie venitul mediu lunar asigurat obținut pe teritoriul Republicii Moldova după strămutare.

(7) Pentru persoanele strămutate de pe teritoriul unui stat, cu care Republica Moldova are încheiat acord în domeniul asigurării cu pensii, pe teritoriul Republicii Moldova și care, după strămutare, nu au activat și nu au realizat pe teritoriul acesteia stagiul minim de cotizare necesar pentru calcularea venitului în scopul stabilirii pensiei, baza de calcul a pensiei constituie salariul mediu lunar calculat unui lucrător de aceeași profesie (funcție) și calificare, antrenat într-o activitate similară în Republica Moldova, în baza condițiilor de salarizare, reglementate de stat, în vigoare la momentul stabilirii pensiei.

(8) Pentru persoanele strămutate de pe teritoriul unui stat care făcea parte din URSS, cu care Republica Moldova nu are încheiat acord în domeniul asigurării cu pensii, pe teritoriul Republicii Moldova și care, după strămutare, nu au activat și nu au realizat pe teritoriul acesteia stagiul minim de cotizare necesar pentru calcularea venitului în scopul stabilirii pensiei, însă confirmă stagiul de cotizare realizat pînă la 31 decembrie 1991 pe teritoriul URSS, baza de calcul a pensiei constituie salariul mediu lunar realizat pînă la 31 decembrie 1991.”

5. La articolul 15 alineatul (2), textul “vîrstei standard de pensionare” se substituie prin textul “vîrstei prevăzute la art.41 alin.(1)”, iar cifra “20” se substituie prin cifra “15”.

6. Articolul 16:

la alineatul (1), cifrele “1,2” și “35” se substituie prin cifrele “1,4” și “30”;

la alineatele (2) și (5), cifra “35” se substituie prin cifra “30”.

7. La articolul 17, alineatul (3) se exclude.

8. Articolul 20:

la alineatul (2), cuvintele “indiferent de stagiul de cotizare” se substituie prin cuvintele “indiferent de durata stagiului de cotizare”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

“(3) În cazul stabilirii pensiei de invaliditate cauzată de o boală obișnuită, beneficiarilor de pensie de invaliditate cauzată de un accident de muncă sau boală profesională, persoanelor a căror invaliditate a survenit în legătură cu îndeplinirea serviciului militar în termen, precum și invalizilor din copilărie, stagiul de cotizare necesar se stabilește în raport cu vârsta, de la data constatării inițiale a invalidității.”

articolul se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins:

“(4) În cazul în care persoanele menționate la alin.(3) nu au realizat stagiul de cotizare necesar pînă la data constatării inițiale a invalidității, stagiul de cotizare necesar se stabilește în raport cu vârsta, la data adresării pentru stabilirea pensiei de invaliditate cauzată de o boală obișnuită.”

9. La articolul 21, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

“(3) În cazul încadrării în alt grad de invaliditate, cuantumul pensiei se determină din venitul mediu lunar asigurat luat în considerare la stabilirea inițială a pensiei, ținându-se cont de toate indexările (recalculările) efectuate anterior încadrării în alt grad de invaliditate.”

10. La articolul 22, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) După fiecare reexpertizare, gradul de invaliditate se menține, se modifică sau se suspendă în conformitate cu decizia C.E.M.V. Modificarea și suspendarea pensiei de invaliditate se efectuează începînd cu luna următoare celei în care s-a emis decizia respectivă a C.E.M.V.”

11. La articolul 23, alineatul (3) se exclude.

12. La articolul 24, după alineatul unic care devine alineatul (1), se introduc două alineate noi, care devin alineatele (2) și (3), cu următorul cuprins:

“(2) Pensia de urmaș se acordă indiferent de durata stagiului de cotizare în cazul în care decesul întreținătorului a survenit în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale.

(3) Pensia de urmaș se stabilește în cazul în care întreținătorul, decedat în urma unei boli generale, a realizat un stagiu de cotizare care i-ar fi acordat dreptul la stabilirea pensiei de invaliditate.”

13. La articolul 25 alineatul (1) litera b), expresia “art.41” se substituie prin expresia “art.41 alin.(1)”.

14. Articolul 27:

la alineatul (1), după expresia “art.25 lit.a)” se introduce textul “, inclusiv celor aflați la întreținerea deplină a statului,”;

la alineatul (2), expresia “art.25 lit.b) și c)” se substituie prin expresia “art.25 lit.c)”.

15. La articolul 31 alineatul (1), cuvîntul “îndreptățite” se substituie prin cuvintele “care a obținut dreptul la pensie”.

16. La articolul 32 alineatul (4), litera b) va avea următorul cuprins:

“b) la pensia de invaliditate – de la data emiterii deciziei C.E.M.V. de încadrare în grad de invaliditate, dacă cererea și actele necesare au fost depuse în termen de 60 de zile de la această dată. În cazul în care data încadrării în gradul de invaliditate nu coincide cu data începerii expertizei medicale, pensia de invaliditate se stabilește de la data începerii expertizei medicale, dacă cererea cu actele necesare a fost depusă în termen de 60 de zile de la data constatării invalidității;”

17. La articolul 33, alineatul (5) se completează în final cu propoziția: “În cazul transferării la altă categorie de pensie prevăzută de prezenta lege, termenul de transfer se stabilește conform art.11 alin.(2).”

18. Articolul 35 va avea următorul cuprins:

Articolul 35. Plata retroactivă

(1) Plata stabilită și neîncasată la timp se plătește retroactiv pe o perioadă de cel mult 3 ani pînă la data solicitării.

(2) Pensia stabilită și neplătită la timp din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia se achită fără nici un fel de limite în termen.”

19. Articolul 37 va avea următorul cuprins:

Articolul 37. Plata pensiei neîncasate de beneficiarul decedat

“(1) Pensia neplătită la timp beneficiarului decedat se plătește soțului supraviețuitor, părinților sau copiilor acestuia, iar în cazul lipsei acestora – persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

(2) Pensia se plătește inclusiv pentru luna în care a avut loc decesul beneficiarului de pensie.”

20. La articolul 41 alineatul (1), textul “pînă la 31 decembrie 2007 inclusiv” se exclude.

21. Articolul 42 se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

“(3) Stagiul special se include la determinarea dreptului la pensie cu condiția că persoanele specificate la alin.(2) au fost ocupate în aceste lucrări ziua completă de muncă.”

22. La articolul 45 alineatul (2), după cuvintele “coeficientului individual,” se introduce textul “care nu poate depăși 5,0,” iar după cuvintele “media salariilor medii” se introduce cuvîntul “lunare”.

23. La articolul 46:

alineatul (1) se completează în final cu propoziția: “Suma tuturor plăților lunare se determină la momentul stabilirii pensiei.”

la alineatul (3), după textul “specificate la alin.(1)” se introduce textul “, care au realizat stagiul de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1),”.

24. Articolul 52:

la alineatul (1), cuvintele “indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă,” și “, cu excepția plăților unice și burselor” se exclud;

articolul se completează cu un alineat nou, care devine alineatul (4), cu următorul cuprins:

“(4) În cazul în care nu este posibil de a prezenta certificatul cu privire la venitul asigurat, deoarece documentele nu s-au păstrat la întreprinderile, instituțiile, organizațiile de stat sau obștești, la organele lor ierarhic superioare, precum și în arhive, lunile respective se substituie cu un număr similar de luni de activitate nemijlocit anterioare.”

alineatul (4) devine alineatul (5).

25. La articolul 54 alineatul (1), cifra “54” se substituie prin cifra “53”.

26. La articolul 55 alineatul (1), cifra “55” se substituie prin cifra “54”.

27. Articolul 56:

la alineatul (1) litera a), cuvintele “membrilor de echipaje de aeronave” se substituie prin cuvintele “membrilor personalului navigant, precum și însoțitorilor de bord”;

alineatele (3), (4) și (5) vor avea următorul cuprins:

“(3) Quantumul pensiei angajaților din aviația civilă constituie 35% din venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimii 5 ani de activitate în funcțiile menționate la alin.(1).

(4) Asigurații beneficiază, pentru fiecare an complet de stagiul de cotizare în plus în funcțiile prevăzute la alin.(1), de un spor la pensia integrală de 2% din venitul mediu lunar asigurat, dar mărimea totală a pensiei nu poate depăși 75% din venitul mediu lunar asigurat.

(5) Venitul asigurat realizat în perioada de pînă la 1 ianuarie 1999 se actualizează prin înmulțirea coeficientului individual, care nu poate depăși 5,0, determinat pentru perioada respectivă în modul prevăzut în anexa nr.4, la salariul mediu lunar pe țară pentru anul precedent anului de stabilire a pensiei.”

articolul se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins:

“(6) Venitul asigurat realizat după 1 ianuarie 1999 se ia în considerare în valoarea sa reală.”

28. Anexa nr.2:

la alineatul (1):

în formulă, cifrele “1,2” și “35” se substituie prin cifrele “1,4” și “30”;

la explicația indicilor “Vt” și “Vn”, textul “, dar nu mai mic de 35 de ani,” se exclude;

explicația indicelui “Sa” va avea următorul cuprins:

“Sa – venitul mediu lunar asigurat”;

la alineatul (2), cifra “20” se substituie prin cifra “15”, iar cifra “1,2” – prin cifra “1,4”;

anexa se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

“(3) La calcularea venitului mediu lunar asigurat, la doleanța persoanei asigurate, perioada pentru care au fost achitate contribuțiile, reieșindu-se dintr-un grad/hectar, poate fi exclusă din calcul și, totodată, din stagiul de cotizare.”

29. În anexa nr.3, la explicația indicelui “Vmax”, expresia “art.41” se substituie prin expresia “art.41 alin.(1)”, iar cifra “42” – prin cifra “39”.

30. Anexa nr.4:

În titlu și la alineatul (1), cifra "54" se substituie prin cifra "53";

la alineatul (2), explicația indicelui "Sm" se completează în final cu textul ", iar în cazul stabilirii pensiei în perioada de la 1 ianuarie pînă la 31 martie inclusiv – salariul mediu lunar pe țară din care s-au plătit contribuțiile pentru anul anterior anului precedent anului de pensionare";

la alineatul (3), cifra "36", în ambele cazuri, se substituie prin cifra "60", iar cifra "5" se substituie prin cifra "15";

la alineatul (4), cifrele "1,2", în ambele cazuri, și "35" se substituie prin cifrele "1,4" și "30", iar cifra "20" se substituie prin cifra "15";

la alineatul (5), cuvîntul "necesar" se substituie prin cuvîntul "realizat";

anexa se completează cu alineatul (6), cu următorul cuprins:

"(6) La calcularea venitului mediu lunar asigurat, la doleanța persoanei asigurate, perioada pentru care au fost achitate contribuțiile, reieșindu-se dintr-un grad/hectar, poate fi exclusă din calcul și, totodată, din stagiul de cotizare."

31. În anexa nr.5, explicația indicelui "Sm" se completează în final cu textul ", iar în cazul stabilirii pensiei în perioada de la 1 ianuarie pînă la 31 martie inclusiv – salariul mediu lunar pe țară din care s-au plătit contribuțiile pentru anul anterior anului precedent anului de pensionare".

Art.IV. – La articolul 45 alineatul (3) din [Legea nr.489-XIV din 8 iulie 1999](#) privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1-4, art.2), cu modificările ulterioare, cuvintele "este ministrul muncii și protecției sociale" se substituie prin cuvintele "este numit de către Guvern".

Notă: Art.V abrogat la data abrogării Legii cu privire la Procuratură conform [Legii R.Moldova nr. 294-XVI din 25.12.2008](#), în vigoare 17.03.2009

Art.V. – După articolul 34 din [Legea nr.118-XV din 14 martie 2003](#) cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.73-75, art.328), cu modificările ulterioare, se introduc două articole noi, care devin articolele 34¹ și 34², cu următorul cuprins:

"Articolul 34¹. Organele care efectuează stabilirea și plata pensiilor

(1) Pensiile se stabilesc și se plătesc de organele de asigurări sociale.

(2) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Articolul 34². Sursa de finanțare

Pînă la 1 ianuarie 2010, cheltuielile pentru achitarea pensiilor sînt suportate de la bugetul de stat."

Art.VI. – Pensiile și indemnizațiile lunare viagere stabilite în conformitate cu [Legea nr.317-XIII din 13 decembrie 1994](#) cu privire la Curtea Constituțională, [Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995](#) cu privire la statutul judecătorului, [Legea nr.118-XV din 14 martie 2003](#) cu privire la Procuratură nu cad sub incidența articolului 13 (indexarea anuală a pensiilor) din [Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998](#) privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Art.VII. – Reexaminarea drepturilor de pensie în legătură cu adoptarea prezentei legi se va efectua, la adresarea persoanelor îndreptățite, în termenele prevăzute pentru reexaminare, cu excepția pensiilor stabilite anterior unor categorii de angajați din aviația civilă, care se vor reexamina de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 14 decembrie 2006.

